

Bölüm 7

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MÜZİK BENLİĞİ ALGISI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Özlem KILINÇER¹

Mehtap AYDINER UYGUN²

GİRİŞ

Müzik benliği algısı bireyin müziksel özünü oluşturan özelliklerine ilişkin farkındalığıdır. Bu farkındalık bireyin müziksel gelişiminde ve başarısında önemli bir rol oynar. Bireyin müziksel özünü oluşturan özelliklerine ilişkin farkındalığı öğrenme durumu üzerindeki kontrolünün artışıyla gelişim gösterir. Nitekim Asmus (1995); bireyin öğrenme durumu üzerindeki kontrolü arttıkça öğrenme durumu içerisinde işleyen motivasyon faktörlerinin de o denli iç güdümlü olduğunu belirtmiştir. Dahası öğrenme durumu içerisindeki motivasyon faktörlerinin iç güdümlü oluşuyla bireyin kendine olan bakış açısının gelişeceğini öne sürmüştür.

Benlik kavramı motivasyon teori ve pratiğinde baskın bir rol oynar. Yeteneklerimize ilişkin hislerimiz, gelecekte bir göreve ilişkin çabalarımızda isteğimizi belirleyen en önemli unsur olarak algılanır (Asmus & Harrison, 1990). Çaba da müzik alanında ulaşılabilecek uzmanlık seviyesinin önemli bir belirleyicisi olarak değerlendirilir (Hallam, 2002). Uzmanlık seviyesi başarıyla başarı ise müzik benliğiyle ilişkilidir. Araştırmalar başarının nedensel nitelikleri ile müzik benliği algısı arasında anlamlı korelasyonlar olduğunu rapor etmiştir. Bu korelasyonlar içsel niteliklerde (yetenek ve çaba) olumlu, dışsal niteliklerde (şans veya görev zorluğu) ise olumsuzdur. Başka bir deyişle, başarının çaba ve yetenekle daha güçlü nitelendirilmesi daha yüksek düzeydeki müzik benliği algısı ile ilişkilidir. Başarının şans veya görev zorluğuyla nitelendirilmesinde ise bu ilişki olumsuz şekilde gözlenmiştir (Arnold, 1997; Asmus, 1986; Austin & Vispoel, 1998; Sandene, 1997; Schmidt, 2005; Zubeldia & ark., 2017).

Olumlu müzik benliği algısı, motivasyon ve başarının potansiyel sağlayıcısı olarak değerlendirilir (Vispoel, 1995). Bu bakımdan müzik benliği algısı üzerinde gerçekleştirilebilecek olumlu yöndeki değişimlerin, öğrenme motivasyonunu da

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, ozlemkilincer@gmail.com

² Prof. Dr., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, mehtapaydineruygun@yahoo.com.tr

trümanın öğrenimini gören Çinli öğrencilerin ritme uygun harekete geçme ve dans etme boyutlarına ilişkin müzik benliği algılarının Batı müziği enstrümanlarının öğrenimlerini gören öğrencilere göre düşük düzeyde bulunduğu çalışmanın (Petersen & Camp, 2016) sonuçlarıyla benzerdir.

Bu çalışmanın sonuçlarına dayalı olarak mesleki müzik öğrenimi gören öğrencilere kendi müzik benliği algılarına yönelik farkındalık kazandırılmasının önemli olduğu söylenebilir. Bu farkındalığın kazandırılması, öğrencilerin müzik benlikleri üzerinde olumlu yönde değişimler sağlanabilmesine önayak olabilir. Mesleki müzik eğitimcileri öğrencilerinin benlik algılarının gelişiminde önemli etkilerde bulunabilir. Bu bakımdan müzik eğitimcilerinin öğrencileriyle olan iletişimlerinde öğrencilerinin müzik benliği algılarını destekleyici mi yoksa engelleyici mi olduklarının ayırına varmaları gerekir. Araştırmacılar, öğrencilerin müzik benliği algılarında fark oluşturabilecek uygulamaların etkisini test eden yeni çalışmalar planlayabilir.

KAYNAKLAR

- Arnold, J. A. (1997). A comparison of attributions for success and failure in instrumental music among sixth-, eighth-, and tenth-grade students. *Update: Applications of Research in Music Education, 15*(2), 19-23.
- Asmus, E. P. (1986). Student beliefs about the causes of success and failure in music: A study of achievement motivation. *Journal of Research in Music Education, 34*, 262-278.
- Asmus, E. P. (1995). Motivation in music teaching and learning. *The Quarterly Journal of Music Teaching and Learning, 5*, 5-32.
- Asmus, E. P., & Harrison, C. S. (1990). Characteristics of motivation for music and musical aptitude of undergraduate nonmusic majors. *Journal of Research in Music Education, 38*(4), 258-268.
- Austin, J. R., & Vispoel, W. P. (1998). How American adolescents interpret success and failure in classroom music: Relationships among attributional beliefs, self-concept and achievement. *Psychology of Music, 26*(1), 26-45.
- Aydiner-Uygun, M., & Kılınçer, Ö. (2020, basımda). *Müzik benliği algısı ölçeğinin (MüzBen) psikometrik özelliklerinin incelenmesi*. Ankara: Akademisyen Kitabevi.
- Franco, C. (2006). Relationship between the variables self-concept and creativity in a sample of childhood-education students. *Revista Electrónica de Investigación Educativa, 8*, 1-15.
- Hallam, S. (2002). Musical motivation: Towards a model synthesising the research, *Music Education Research, 4*(2), 225-244.
- Laycock, R. P. (1992). *The relationship of musical experience, musical aptitude, self-concept, age, and academic achievement to the musical problem-solving abilities of high school students*. (Electronic Thesis or Dissertation). Retrieved from <https://etd.ohiolink.edu/>
- Mawang, L. L., Kigen, E. M., & Mutweleli, S. M. (2019). The relationship between musical self-concept and musical creativity among secondary school music students. *International Journal of Music Education, 37*(1), 78-90.
- Petersen, S., & Camp, M-A. (2016). The musical self-concept of Chinese music students. *Front. Psychol. 7*, 776.
- Sandene, B. A. (1997). *An investigation of variables related to student motivation in instrumental mu-*

- sic (Order No. 9811178). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (304356732).
- Schmidt, C. P. (2005). Relations among motivation, performance achievement, and music experience variables in secondary instrumental music students. *Journal of Research in Music Education*, 53, 134-147.
- Vispoel, W. P. (1993a). *The music self-perception inventory (adolescent form)*. Iowa City, IA.
- Vispoel, W. P. (1993b). *The music self-perception inventory (adult/college form)*. Iowa City, IA.
- Vispoel, W. P. (1994). Integrating self-perceptions of music skill into contemporary models of self-concept. *The Quarterly Journal of Music Teaching and Learning*, 5(4), 42-57.
- Vispoel, W. P. (1995). Self-concept in artistic domains: An extension of the Shavelson, Hubner, and Stanton (1976) Model. *Journal of Educational Psychology*, 87(1), 134-145.
- Vispoel, W. P. (2003). Measuring and understanding self-perceptions of musical ability. In Marsh, H. W., Craven, R. G., & McInerney, D. M. (Eds.), *International Advances in Self Research* (pp. 151-179). Greenwich, CT: Information Age Publishing.
- Vispoel, W. P., & Forte, E. E. (2000). Response biases and their relation to sex differences in multiple domains of self-concept. *Applied Measurement in Education*, 13, 79-97.
- Wang, Q. (2006). Relations of maternal style and child self-concept to autobiographical memories in Chinese, Chinese immigrant, and European American 3-year-olds. *Child Dev.* 77, 1794-1809.
- Zubeldia, M. A., Goñi, E., Díaz, M., & Goñi, A. (2017). A new Spanish-language questionnaire for musical self-concept. *International Journal of Music Education*, 35(4), 565-577.